

Stanowisko nr/2021
Rady Powiatu Otwockiego
z dnia marca 2021r.
w sprawie uwag do projektu Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności
2021 – 2027 w Polsce.

Na podstawie §7 ust. 3 Statutu Powiatu Otwockiego Rada Powiatu Otwockiego ustala co następuje:

- § 1. Popiera w całości Stanowisko nr 2/21 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 23 lutego 2021 roku w sprawie uwag do projektu Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce.
- § 2. W perspektywie budżetu unijnego 2014 – 2020 na terenie obecnego Regionu Warszawskiego stołecznego (**czyli na terenie powiatów: otwockiego, piaseczyńskiego, grodzkiego, pruszkowskiego, warszawskiego zachodniego, nowodworskiego, legionowskiego, wołomińskiego, mińskiego i warszawskiego**) zakontraktowano około 1,5 miliarda euro natomiast propozycja Rządu RP na lata 2021 – 2027 dla tego regionu wynosi 157 milionów euro. **To oznacza zabranie przez Rząd RP co najmniej 90% środków unijnych, zakontraktowanych w perspektywie 2014 – 2020, na latach 2021 – 2027.**
- § 3. W perspektywie budżetu unijnego 2014 – 2020 na terenie obecnego regionu Warszawskiego stołecznego największymi beneficjentami środków unijnych byli przedsiębiorcy (otrzymali blisko 50% wszystkich środków), gminy i powiaty Mazowsza (otrzymały blisko 30% wszystkich środków), państwowe jednostki budżetowe (m.in. Instytut „Pomnik - Centrum Zdrowia Dziecka”), szkoły i uczelnie, jednostki badawczo rozwojowe, organizacje pozarządowe i kościoły.
- § 4. Apeluje o zlikwidowanie rezerwy w wysokości ponad 7 miliardów euro, która miałaby zostać rozdysponowana na późniejszym etapie i **przydzielenie z tych środków 1 miliarda euro dla regionu Warszawskiego stołecznego (w skład tego regionu wchodzi powiaty: otwocki, piaseczyński, grodzki, pruszkowski, warszawski zachodni, nowodworski, legionowski, wołomiński, miński i warszawski)**, w tym 500 mln euro w ramach programu regionalnego i 500 mln euro w ramach programów krajowych współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (tj. wykorzystanie tzw. mechanizmu elastyczności). Pozostałe środki ze zlikwidowanej rezerwy powinny zostać rozdysponowane pomiędzy regiony, na podstawie uzgodnionego algorytmu podziału wszystkich środków;
- § 5. Wnioskuję o wprowadzenie szerokiego zastosowania dodatkowego współfinansowania z budżetu państwa dla projektów realizowanych w latach 2021-2027, w tym kompensującego spadek intensywności wsparcia Unii Europejskiej w najsłabiej rozwiniętych obszarach regionu Warszawskiego stołecznego, między innymi na terenie takich gmin jak: Kołbiel, Osieck, Sobienie – Jeziory, Celestynów, Karczew, Otwock, Wiązowna, Józefów, Dąbrówka, Jadów, Nasielsk, Kampinos czy Tarczyn;
- § 6. Wnosi o umożliwienie realizacji inwestycji na obszarze regionu Warszawskiego stołecznego (**w skład tego regionu wchodzi powiaty: otwocki, piaseczyński, grodzki, pruszkowski, warszawski zachodni, nowodworski, legionowski, wołomiński, miński i warszawski**) ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, w tym kluczowych projektów z zakresu transportu oraz poprawy jakości środowiska;

- § 7. Wnosi o wypracowanie przy udziale regionów oraz partnerów społeczno-gospodarczych mechanizmów przeciwdziałających kryzysowi gospodarczemu spowodowanemu sytuacją epidemiczną;
- § 8. Wnioskuje o wskazanie w Umowie Partnerstwa, kwot alokacji funduszy strukturalnych dla regionu Warszawskiego stołecznego, zarówno na poziomie regionalnym, jak i poziomie centralnym, w ramach programów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.
- § 9. Rada Powiatu upoważnia Przewodniczącą Rady Powiatu Otwockiego do przekazania niniejszego stanowiska do:
1. Marszałka Sejmu RP - sekretariat.witek@sejm.gov.pl
 2. Marszałka Senatu RP - Tomasz.Grodzki@senat.gov.pl
 3. Prezydenta RP - listy@prezydent.pl
 4. Prezesa Rady Ministrów - bprm@kprm.gov.pl
 5. Ministra finansów, funduszy i polityki regionalnej – Pan Tadeusz Kościński - kancelaria@mf.gov.pl
 6. Wojewody Mazowieckiego - wojewoda@mazowieckie.pl
 7. Marszałka Województwa Mazowieckiego – adam.struzik@mazovia.pl
 8. Posłowie na Sejm RP z terenu województwa mazowieckiego: Anna.Cicholska@sejm.pl; Elzbieta.Gapinska@sejm.pl; Arkadiusz.Iwaniak@sejm.pl; Marcin.Kierwinski@sejm.pl; Maciej.Malecki@sejm.pl; Waldemar.Olejniczak@sejm.pl; Jacek.Ozdoba@sejm.pl; Lukasz.Szumowski@sejm.pl; Maciej.Wasik@sejm.pl; Piotr.Zgorzelski@sejm.pl; Dariusz.Bak@sejm.pl; Radoslaw.Fogiel@sejm.pl; Konrad.Fryszak@sejm.pl; Agnieszka.Gorska@sejm.pl; Joanna.Kluzik-Rostkowska@sejm.pl; Andrzej.Kosztowniak@sejm.pl; Anna.Kwiecien@sejm.pl; Miroslaw.Maliszewski@sejm.pl; Marek.Suski@sejm.pl; Arkadiusz.Czartoryski@sejm.pl; Kamila.Gasiuk-Pihowicz@sejm.pl; Maciej.Gorski@sejm.pl; Henryk.Kowalczyk@sejm.pl; Daniel.Milewski@sejm.pl; Czeslaw.Mroczek@sejm.pl; Marek.Sawicki@sejm.pl; Anna.Siarkowska@sejm.pl; [Krzysztof.Tchorzewski@sejm.pl](mailto>Krzysztof.Tchorzewski@sejm.pl); Teresa.Wargocka@sejm.pl; Grzegorz.Wozniak@sejm.pl; Marek.Zagorski@sejm.pl; Wladyslaw.Bartoszewski@sejm.pl; Magdalena.Biejat@sejm.pl; Joanna.Fabisiak@sejm.pl; Aleksandra.Gajewska@sejm.pl; Malgorzata.Gosiewska@sejm.pl; Klaudia.Jachira@sejm.pl; Jaroslaw.Kaczynski@sejm.pl; Sebastian.Kaletka@sejm.pl; Mariusz.Kaminski@sejm.pl; Malgorzata.Kidawa-Blonska@sejm.pl; Janusz.Korwin-Mikke@sejm.pl; Jaroslaw.Krajewski@sejm.pl; Pawel.Lisiecki@sejm.pl; Katarzyna.Lubnauer@sejm.pl; Katarzyna.Piekarska@sejm.pl; Dariusz.Rosati@sejm.pl; Michal.Szczerba@sejm.pl; Adrian.Zandberg@sejm.pl; Urszula.Zielinska@sejm.pl; Anna.Zukowska@sejm.pl; Mariusz.Blaszczak@sejm.pl; Dominika.Chorosinska@sejm.pl; [Anita.Czerwinska@sejm.pl](mailto>Anita.Czerwinska@sejm.pl); kontakt@kingagajewska.pl; Jan.Grabiec@sejm.pl; Maciej.Lasek@sejm.pl; Dariusz.Olszewski@sejm.pl; Andrzej.Rozenek@sejm.pl; Zdzislaw.Sipiera@sejm.pl; Piotr.Uscinski@sejm.pl; Pawel.Zalewski@sejm.pl; Bozena.Zelazowska@sejm.pl
 9. Senatorowie RP z terenu województwa mazowieckiego: biuro.marekmartynowski@wp.pl; biurojmj@gmail.com; biuro@hibner.pl; michal.kaminski@senat.gov.pl; biurosenatorskie@marekborowski.pl; biuro@biurosenatorskie.pl; biuro@ujazdowski.pl; biuro@aleksanderpociej.pl; senator.robertmamatow@wp.pl; senator.koc@gmail.com; biuro@kraska.home.pl; s.karczewskibiuro@wp.pl; biuro@skurkiewicz.pl
 10. Związek Województw RP - biuro@zwrp.pl
 11. Związek Miast Polskich - biuro@zmp.poznan.pl
 12. Związek Powiatów Polskich - biuro@zpp.pl
 13. Związek Gmin Wiejskich - biuro@zgwrp.pl
 14. Sejmik Województwa Mazowieckiego
 15. Rady Gmin i Powiatów z Województwa Mazowieckiego
 16. Prasa: Rzeczpospolita, Gazeta Wyborcza, Linia Otwocka, HaloOtwock, onet.pl, wp.pl

Uzasadnienie

Rada Powiatu Otwockiego, odnosząc się do programowania polityki spójności na lata 2021-2027 w Polsce i na obszarze województwa mazowieckiego, z zadowoleniem przyjęła informację o włączeniu regionu Mazowieckiego regionalnego do Programu: Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (Program Polska Wschodnia+) oraz o realizacji programu regionalnego dla obu regionów NUTS 2 województwa: Warszawskiego stołecznego (w skład tego regionu wchodzi powiaty: **otwocki**, piaseczyński, grodziski, pruszkowski, warszawski zachodni, nowodworski, legionowski, wołomiński, miński i warszawski) oraz Mazowieckiego regionalnego (w skład tego regionu wchodzi pozostałe powiaty z terenu Mazowsza).

Jednakże w odniesieniu do rozpoczętych 18 stycznia br. konsultacji społecznych projektu Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności na lata 2021-2027 w Polsce, Rada Powiatu Otwockiego wnosi następujące uwagi do przedmiotowego dokumentu.

W projekcie Umowy Partnerstwa nie przedstawiono algorytmu podziału środków Unii Europejskiej na programy regionalne dla poszczególnych województw.

Na skutek interwencji Samorządu Województwa Mazowieckiego, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej udostępniło regionom bardziej szczegółowe informacje na temat algorytmu podziału środków na programy regionalne. Rada Powiatu zauważa, że z nieznanymi przyczyn ww. algorytmem objętych zostało 16 z 17 jednostek NUTS 2: regiony słabiej rozwinięte i przejściowe, pominięty został region lepiej rozwinięty – Warszawski stołeczny (w skład tego regionu wchodzi powiaty: **otwocki**, piaseczyński, grodziski, pruszkowski, warszawski zachodni, nowodworski, legionowski, wołomiński, miński i warszawski).

Zgodnie z propozycją zawartą w Umowie Partnerstwa region Mazowiecki regionalny ma otrzymać w ramach programu regionalnego kwotę 1 558 mln euro. Kwestią budzącą kontrowersje jest kwota alokacji przyznana dla regionu Warszawskiego stołecznego (czyli dla powiatów: **otwockiego**, piaseczyńskiego, grodziskiego, pruszkowskiego, warszawskiego zachodniego, nowodworskiego, legionowskiego, wołomińskiego, mińskiego i warszawskiego oraz dla wszystkich gmin i miast z wymienionych powiatów), wynosząca 157 milionów euro, z czego 111,5 mln euro w ramach programu regionalnego, a pozostałe 45,5 mln euro w ramach krajowych programów operacyjnych, co oznacza - w zestawieniu z płatnościami w perspektywie finansowej 2014-2020 – zmniejszenie dostępnych środków o ok. 90%. Tak niewielka alokacja nie pozwoli na wykorzystanie możliwości regionu Warszawskiego stołecznego, w którym koncentruje się 30% krajowego potencjału innowacyjnego i 650 tys. działających przedsiębiorstw. Rada Powiatu Otwockiego

podkreśla, że odpowiednie wsparcie dla regionu Warszawskiego stołecznego (czyli dla powiatów: **otwockiego**, piaseczyńskiego, grodziskiego, pruszkowskiego, warszawskiego zachodniego, nowodworskiego, legionowskiego, wołomińskiego, mińskiego i warszawskiego oraz dla wszystkich gmin i miast z wymienionych powiatów) jest niezbędne do realizacji celów polityki spójności na lata 2021 - 2027 w obszarze CP 1 i 2 oraz optymalnego rozwoju całego Mazowsza i Polski.

Rada Powiatu Otwockiego zwraca również uwagę, że zaliczenie regionu Warszawskiego stołecznego do najlepiej rozwiniętych regionów UE ma jedynie charakter statystyczny, wynikający z pozycji stolicy województwa mazowieckiego, tj. Warszawy, będącej jednocześnie stolicą całego kraju. Należy pamiętać, że na region Warszawski stołeczny składają się podregion miasta Warszawa oraz dwa podregiony NUTS 3: warszawski zachodni i warszawski wschodni, które mają znacząco niższy poziom rozwoju. Tak więc potencjał ludnościowy i społeczno-gospodarczy obszaru NUTS 2 Warszawskiego stołecznego jest wewnętrznie bardzo zróżnicowany i dlatego alokacja środków dla tego regionu musi prowadzić do wyrównania tych dysproporcji. W przeciwnym razie, rozwój społeczno-gospodarczy biedniejszej części regionu Warszawskiego stołecznego zostanie zahamowany, albo wręcz obserwowana będzie dywergencja i pogłębiające się nierówności pomiędzy Warszawą i otaczającymi ją powiatami. W tej sytuacji optymalnym rozwiązaniem jest odpowiednie wykorzystanie i zastosowanie tzw. mechanizmu elastyczności, zawartego w art. 105 projektu rozporządzenia ogólnego. Mechanizm ten był już wykorzystywany w perspektywie finansowej 2014-2020. Rada Powiatu Otwockiego podkreśla, że rozwój całego regionu, dzięki środkom europejskim dostępnym w perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2021-2027 jest sprawą priorytetową.

Rada Powiatu Otwockiego zgłasza również zastrzeżenia do utworzonej rezerwy o wartości ponad 7 miliardów euro, stanowiącej 25% alokacji dla programów regionalnych. Kwota ta została przeznaczona do rozdysponowania na późniejszym etapie przez stronę rządową, co bez wskazania zasad i kryteriów podziału może rodzić ryzyko uznaniowości.

Koniecznym jest również uwzględnienie w treści Umowy Partnerstwa zastosowania, podobnie jak w bieżącej perspektywie finansowej, dodatkowego współfinansowania z budżetu państwa. Ma to szczególne znaczenie dla beneficjentów z terenów o niższych wskaźnikach rozwoju społeczno-gospodarczego. Dodatkowo Rada Powiatu Otwockiego apeluje o uruchomienie na obszarze regionu Warszawskiego stołecznego, kompensującego wsparcia z budżetu państwa dla najsłabszych ekonomicznie beneficjentów, tak aby poziom dofinansowania był równy wsparciu na obszarach słabiej rozwiniętych.

Kwestią wymagającą doprecyzowania w Umowie Partnerstwa jest również umożliwienie realizacji inwestycji, w tym kluczowych projektów dużej skali z zakresu mobilności miejskiej (metro, kolej regionalna i metropolitalna, trasy tramwajowe, autobusy niskoemisyjne) na obszarze regionu Warszawskiego stołecznego ze środków Funduszu Spójności, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.